

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/1051-1
Saksbehandler Karin Glomsaker

Utvalg	Møtedato
Formannskapet 2023 - 2027	28.02.2025
Kulturutvalget 2023 - 2027	26.02.2025
Kommunestyret 2023 - 2027	06.03.2025

Fjæreheia amfi as -

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Kommunestyret vedtar å styrke Fjæreheia Amfi AS sin satsning slik:

1. Midlene som er brukt til Det Norske Ibsenkompani sin oppsetning omdisponeres til Fjæreheia Amfi AS, og eventuelle avtaler om innholdsproduksjon må inngås med selskapet fra 2026. Avtalen mellom kommunen og Det Norske Ibsenkompani forlenges ikke.
2. Tilskudd til driften av Fjæreheia Amfi AS økes med 500 000 kr for 2025, ytterligere 500 000 kr i 2026 og ytterligere 500 000 kr i 2027. Tilskuddet prisjusteres. Midlene for 2025 dekkes over disposisjonsfond. Kommunedirektøren bes om å innarbeide den ytterligere økningen i budsjett og økonomiplan 2026-2029 fortrinnsvis innenfor rammene til sektor samfunnsutvikling og/eller finansiert med en eventuell netto økning i kommunens frie midler.
3. De mest kritiske investeringene utføres i 2025 med midlene som allerede er bevilget. Større investeringer for arenaen vurderes i forbindelse med investeringsbudsjettet for 2026.
4. Fjæreheia Amfi AS får bistand fra kommunen til å gjennomføre anbudsprosesser og anskaffelser til lys og lyd i 2025.

Vedlegg

Økt satsing på Fjæreheia - fra Fjæreheia Amfi AS

Kommuneplanen

Satsingsområde Næringsutvikling betegner Grimstad bl.a. som en by med natur- og kulturopplevelser, stolthet over mat- og drikkeprodusenter, og hjemstedet til Knut Hamsun og Henrik Ibsen. Ett av delmålene er Grimstad skal være et attraktivt og bærekraftig reisemål. Vi skal:

- Være pådriver for bærekraftig reiseliv innen mat og drikke, natur- og kulturopplevelser
- Utvikle opplevelser for et internasjonalt publikum
- Bidra til å styrke Grimstad som helårsdestinasjon

Sammendrag

For å sikre en forsvarlig drift i Fjæreheia er det nødvendig å overlate mer innholdsansvar til Fjæreheia Amfi AS samt øke driftsmidlene slik at driftsselskapet Fjæreheia Amfi AS får en

bemanning som er god nok til at arenaen kan driftes profesjonelt og forsvarlig. Det er også nødvendig med enkelte investeringer i teknisk rigg som lys og lyd samt teknisk infrastruktur som vei og parkering. Fjæreheia Amfi AS har stilt opp sine behov (vedlagt dokument). Det legges derfor opp til en økning i driftstilskudd til selskapet som over tid kanskje vil kunne trappes ned og i større grad dekkes av inntekter fra billettsalg og servering ved arenaen.

Fakta

Forutsetninger, bakgrunn og økonomi

Grimstad kommune overtok Fjæreheia amfi fra Kilden IKS 01.01.2023 og etablerte selskapet Fjæreheia Amfi AS til å stå for produksjoner/innhold mens kommunen selv skulle drifte det fysiske anlegget (K-sak 21/110 og 22/168). 1.1.2024 tiltrådte selskapets leder, og en har fått erfaring med hva som kreves for å drive denne unike scenen.

Grimstad kommune bidrar i 2025 med 1,87 mill kr i driftstilskudd til selskapet. Dette dekker lønn til leder, styrehonorar, regnskap og revisjon, mm. Bygg og eiendomstjenesten har fått tilført 0,5 mill kr til drift av dagens anlegg. Større aktivitet i Fjæreheia, vil føre til økte utgifter til kommunens byggdrift. Det ble bevilget 1,5 mill kr i investeringsmidler for 2023 og 2024 til etablering av serverings- og sanitærfasiliteter utenfor amfiet, og oppgradering og utvikling av eksisterende anlegg. Ved overtakelse fra Kilden IKS ble det gitt en kompensasjon på 2,5 mill kr for bl.a. vedlikeholdsetterslep.

Fylkeskommunen bidrar med 612 000 kr i 2023-24, og hovedutvalg for næring, kultur og miljø vedtok 06.02.2025 å øke tilskuddet til 810 000 kr i 2025 med intensjon om å videreføre frem til 2028. I tillegg vil de at det følges opp med en ny sak i fylkeskommunen om arbeidet frem mot Ibsenjubileet i 2028.

Grimstad kommune og Det Norske Ibsenkompaniet har en samarbeidsavtale for 2023-2025 (+ evt 2 år), der Grimstad kommune gir tilskudd på ca 1,4 millioner kr for en Ibsenforestilling i Fjæreheia amfi. Kostnaden for en produksjon er fra 4 millioner kr. Ved en større teaterproduksjon vil scenen bli båndlagt til prøver og forestillinger i ca en måned. Fjæreheia Amfi AS har kun inntekter fra servering ved forestillingene.

Selskapet er i dialog med private stiftelser/fond om tilskudd til konkrete tiltak, men de vil sannsynligvis ikke finansiere ordinær drift.

Grimstad kommunes og Fjæreheia Amfi AS sine ambisjoner - Ibsen 2028

Kommunestyret vedtok enstemmig at Grimstad kommune skulle overta ansvaret for Fjæreheia amfi. I vedtektene for selskapet (K-sak 23/57) står det om formål:

Selskapets hovedformål er å etablere Fjæreheia Amfi som en unik kulturarena regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Sentralt for selskapet står:

- *Kulturformidling/scenekunst av høy kvalitet*
- *Ivaretagelse av Grimstads dikterarv*
- *Aktiv og mangfoldig bruk av amfiet for ulike målgrupper*
- *Utvikling av Grimstad som reisemål*
- *Samarbeid med Grimstad kulturhus KF*

I rammevilkår i vedtektene står det at *Grimstad kommune eier anlegget Fjæreheia Amfi, Kommunen skal stå for vedlikehold og utvikling av anlegget og Fjæreheia Amfi AS skal gi kommunen råd om prioriteringer for utvikling av amfiet.* Styret har lagt formålet til grunn for

selskapets samfunnsoppdrag, og har nå kommet med tilbakemelding til eier om hva som er nødvendige prioriteringer for å utvikle amfiet

Kommunestyret vedtok strategi for Ibsen 2028-satsingen i desember (K-sak 247/2024, 19.12.2024). Fjæreheia amfi er nevnt i alle delmålene. Utdrag fra strategien:

Delmål 1) Destinasjonsutvikling og kulturturisme

- *tilby årlige Ibsen-produksjoner av internasjonal klasse i Fjæreheia Amfi*
- *tilby et bredt og attraktivt repertoar i Ibsens ånd i Fjæreheia i en utvidet sesong*

Delmål 2) Kulturarv og kunstnerisk kraft

- *utvikle Fjæreheia Amfi til en vital scenekunstinstitusjon og sikre at de, Grimstad Kulturhus og andre arenaer bidrar til å aktivere Ibsens dramatikk.*

Delmål 3) Kunst og kulturfeltet

- *støtte opp om at Fjæreheia Amfi tilbyr årlige profesjonelle Ibsen-produksjoner*

Innspill fra Fjæreheia Amfi AS – utvikling av anlegget

Oppgaver som utomhusplan, toalett-, serverings- og publikumsfasiliteter mm er tema som det jobbes med. Det har vært komplisert pga byggeforbud under kraftlinjer, vannkvalitet og -mengde i brønnhull på området, det er ikke tilgang på slokkevann ved brann, mm. Fjæreheia er ikke et område som er prioritert for utbygging av fiber, og da er det 5G som er alternativet. Det har vært noe samarbeid med Grimstad kulturhus KF om servering og bar i 2023 og 2024. Det arbeides med en grensegang om oppgaver som er kommunens, og hva selskapet må ta ansvar for å utvikle.

Fylkeskommunen har blitt utfordret på utbedring av fylkesveg 3602 også før kommunen overtok anlegget. Den er ikke en prioritert vei fra deres side, fordi den er lite trafikkert. Trasé for gående og syklende gjennom skogen kan være utfordrende både mht topografi og kostnader.

Fysisk infrastruktur som grunnpakke med lys- og lydanlegg, og seiltak over scenen ved konserter er nødvendig for gjennomføring av arrangement. Lys- og lydrigg vil bidra til bedre inntjening på arrangement. Med stor sannsynlighet vil en privat stiftelse dekke store deler av denne investeringen på ca 7,5 mill kr. Seiltaket over scenen er i bestilling, og vil bli levert til sesongen 2025. Dette dekkes av kommunale midler som er avsatt til formålet.

Det mest kritiske er *digital infrastruktur* som grafisk profil, nettsider, crm (kundeinformasjon) og sosiale medier er oppgaver som selskapet ikke har tilstrekkelige driftsmidler til å kunne utføre, samt *bemanning og kompetanse*. I dag er det ressurser til ett årsverk (leder av selskapet). I tillegg er det behov for kompetanse som produsent, scenemester, markedsføring, publikum/servering, frivilligkoordinator, mm. Det er beregnet at det minimum gjennom året må være 2,2 årsverk i tillegg til leder. Frem mot jubileet vil det være nødvendig med en økning fordi programmet med stor sannsynlighet vil være mer omfattende.

For å realisere Fjæreheia Amfis potensial anbefaler selskapet følgende tiltak:

- Øke driftsstøtten i 2025 for å styrke organisasjonen, starte arbeidet med digital synlighet og publikumsutvikling og gjennomføre nødvendige investeringer.
- Sikre finansiering for én større teaterproduksjon årlig i 2026-2027.
- Planlegge økt driftsstøtte for 2025-2027 for å sikre bærekraftig utvikling innenfor kritiske områder for måloppnåelse.
- Sette av investeringsmidler til fysisk og digital infrastruktur.
- Etablere offentlig-private samarbeid for å sikre langsiktig finansiering.

Ved å ta disse grepene vil Fjæreheia Amfi kunne utvikle seg til en nasjonal og internasjonal

kulturarena og samtidig gi betydelige gevinster for Grimstad som kultur- og reiselivsdestinasjon

Økonomiske og administrative konsekvenser

Tilskudd til driften av Fjæreheia Amfi AS økes med *500 000 kr årlig fra 2025-2027*. Det medfører at årlig tilskudd i 2025 vil bli på 2,378 mill kr, 2026: 2,878 mill kr, 2027: 3,378 mill kr. (I tillegg kommer kompensasjon for prisvekst).

Større investeringer i arenaen vurderes i forbindelse med investeringsbudsjettet for 2026, jfr. egen sak til kommunestyret om dette.

Vurderinger:

Kommunestyret har bedt kommunedirektøren om å planlegge kommunens Ibsenjubileum, og med en ambisjon om å bli den mest interessante av Ibsen-byene innen 2028. Skien har store prosjekter med nytt bibliotek og Ibsen-formidlingssenter, samt restaurering av Ibsens barndomshjem (museum). I Grimstad har vi Ibsen-museet, litteraturfestivalen Ibsen- og Hamsundagene, biblioteket og Fjæreheia amfi som viktige parter i jubileumsfeiringen. For å lykkes med å sette Grimstad på kartet frem mot 2028, vil utviklingen av Fjæreheia amfi og selskapet være svært viktige for å nå målet om å bli en anerkjent Ibsen-destinasjon.

Det har vært begeistring og positivt engasjement i kommunestyret når saker om Fjæreheia amfi har vært til behandling. Selskapet har vært i drift i to år, og det siste året med en ansatt i 100% stilling. Erfaringene og selskapets utredning viser at det er behov for mer bemanning enn én person for å kunne drifte forsvarlig både i forhold til HMS/arbeidsmiljø, arbeidsmengde og kompetanse. Det er derfor behov for å styrke bemanningen gjennom hele året innen noen fagområder, og ekstra i forbindelse med høysesong. Selskapet har beregnet at en bør øke med 2,2 årsverk. Dette vil gi selskapet samme bemanning som Karpedammen scene på Akershus festning, men vesentlig lavere enn Peer Gynt AS på Gållå. For å kunne gjennomføre et større program frem mot 2028 bør en legge inn ytterligere økning i kommunens bevilgning til drift og eventuelt investeringer i selskapet.

Kommunens engasjement i Fjæreheia bør ha et langsiktig perspektiv. Stabil kommunal og regional finansiering er en forutsetning for å få statlig støtte og private sponsormidler. Økte midler til drift og investering vil gi et handlingsrom og økt egeninntjening, noe som ikke er mulig med dagens tilskudd. I dag er det managementet som tar både risiko og inntekter ved f.eks. konserter, mens selskapet ikke sitter igjen med noe. Forutsigbarhet og opptrapping av støtten frem mot jubileet vil være viktig fordi programmering av innhold og avtaler osv. har et perspektiv på flere år.

Samarbeidsavtalen mellom Grimstad kommune og Det Norske Ibsenkompaniet (DNI) gjelder ut 2025, og kan forlenges i to år. Kompaniet har levert flotte Ibsen-forestillinger i Fjæreheia (Peer Gynt 2022 og 2023, Brand 2024), og har bidratt til å sette Ibsen, Grimstad og Fjæreheia amfi på kartet. Det er imidlertid Fjæreheia Amfi AS som bør ha alle avtaler med aktører og produksjonsselskap som skal benytte Fjæreheia amfi, og en bør ta sikte på å overføre tilskuddsmidlene og ansvaret for dette til selskapet. DNI ønsker at avtalen er med kommunen blant annet på grunn av bedre økonomisk sikkerhet.

Fjæreheia amfi er både en kultursatsing med tanke på kunstnerisk innhold, konserter og eventer for et bredt publikum, og en satsing på næringsliv, handel, opplevelsesnæring, destinasjonsutvikling i Grimstad og området rundt. Det kan gi betydelige ringvirkninger dersom næringslivet også er villige til å gå inn i samarbeid om Ibsen-satsingen.

Det var vanskelig å forutsi hvor krevende det skulle bli å få tilstrekkelig og stabil ekstern finansiering fra fylkeskommunen og staten. Det er ingen tvil om at kommunen *må* satse for å få dette til å bli en anerkjent arena med nasjonal status, og forhåpentligvis oppnå støtte over statsbudsjettet.

Fjæreheia Amfi AS har beregnet hva det vil koste å løfte organisasjonen tilstrekkelig til at dette kan gjennomføres. Dette er utførlig begrunnet i underlaget som er vedlagt denne saken. Kommunedirektøren oppfatter at det er både riktig og viktig å satse mer på Fjæreheia nå for at vi skal lykkes, og at en med det kan håpe at økt egeninntjening og flere offentlige og private bidragsytere vil bidra til å redusere behovet for kommunalt tilskudd. Dette vil være viktig for utviklingen av Grimstad som en attraktiv destinasjon, og det vil bidra til rikere kulturliv og næringsliv i Grimstad og hele regionen.

Samtidig vurderes det som vanskelig å bruke så mye midler som er etterspurt av selskapet tatt i betraktning kommunens økonomiske situasjon. De politiske signalene i saker som vedrører Fjæreheia amfi og Ibsen 2028 har imidlertid vært veldig tydelige og positive. Kommunedirektøren vurderer at en årlig økning på 0,5 mill kr kan være mulig å innarbeide i budsjettet de nærmeste årene, selv om det vil måtte gå på bekostning av andre viktige kommunale oppgaver. Det vil på god vei bidra til bedre finansiering av dette kommunale selskapet selv om det ikke innfrir selskapets ønsker fullt ut. Kommunedirektøren tar forbehold om den økonomiske utviklingen i kommunesektoren og i Grimstad kommune.

Konklusjon

Grimstad kommune har tatt på seg ansvaret med å drifte og utvikle Fjæreheia amfi, uten egentlig å sette selskapet i stand til å kunne gjøre den jobben de er etablert for å gjøre. Fjæreheia og Ibsen 2028 er viktige satsinger innen kultur og destinasjonsutvikling som kommunestyret har vedtatt. Til tross for en krevende budsjettsituasjon, mener kommunedirektøren det er riktig å øke den årlige støtten med 0,5 millioner kroner hvert år i 2025-2027. Dette vil også kunne utløse midler fra andre offentlige og private bidragsytere.

Alternative løsninger

Alternativ 1:

Støtte Fjæreheia Amfi AS i tråd med det de foreslår og angir som minimum for en videre forsvarlig satsning. Forslag til vedtak kan da være:

Kommunestyret vedtar å styrke Fjæreheia Amfi AS sin satsning slik:

- 1) *Midlene som er brukt til Det Norske Ibsenkompani sin oppsetning omdisponeres til Fjæreheia Amfi AS og eventuelle avtaler om innholdsproduksjon må inngås med selskapet fra 2026. Avtalen mellom kommunen og Det Norske Ibsenkompani forlenges ikke.*
5. *Tilskudd til driften av Fjæreheia Amfi AS økes med 750 000 kr for 2025, 2 000 000 kr for 2026 og videre. Alle beløp er økninger sett i forhold til dagens nivå og prisjusteres. Midlene for 2025 dekkes over disposisjonsfond. Kommunedirektøren bes om å innarbeide den ytterligere økningen i budsjett og økonomiplan 2026-2029 fortrinnsvis innenfor rammene til sektor samfunnsutvikling og/eller finansiert med en eventuell netto økning i kommunens frie midler.*
- 2) *De mest kritiske investeringene utføres i 2025 med midlene som allerede er bevilget. Større investeringer for arenaen innarbeides i investeringsbudsjettet for 2026.*
- 3) *Fjæreheia Amfi AS får bistand fra kommunen til å gjennomføre anbudsprosesser og anskaffelser til lys og lyd i 2025.*

Vurdering av alternativ 1:

Denne satsingen vil styrke Fjæreheia Amfi i større grad enn forslaget i innstillingen. Det blir imidlertid svært tøft å ta et så stort løft så raskt i budsjettet. Forslaget er det beste hvis man med størst mulig sikkerhet skal legge til rette for at Fjæreheia amfi skal bli en arena med nasjonal og internasjonal status – noe som kan lønne seg på sikt for Grimstad samlet sett.

Alternativ 2:

Fortsette satsingen som i dag, med eller uten videreføring av avtalen med Ibsenkompaniet.

Forslag til vedtak kan være:

Kommunestyret vedtar å fortsette satsingen på Fjæreheia Amfi AS på dagens nivå og tar sikte på å videreføre den kommunale avtalen med Ibsenkompaniet.

Vurdering av alternativ 2:

Erfaringene fra 2024 viser at satsingen er for liten. Det er krevende å arrangere og markedsføre, og selskapet mangler kritisk personell, noe som vanskeliggjør effektiv avvikling av arrangementer. Mangel på kritisk personell i egen organisasjon fordrer at all ekspertise og spesialkompetanse må leies inn, ofte på korte og dyre kontrakter uten at en har økonomisk sikkerhet, noe som igjen gjør det vanskelig å få selvstendig bærekraft på sikt.

Alternativ 3:

Kutte i satsingen. Forslag til vedtak kan være:

Kommunestyret vedtar å kutte satsingen på Fjæreheia Amfi AS med xxx kroner.

Vurdering av alternativ 3:

Dette vil bryte med de signaler kommunestyret allerede har gitt og være en erkjennelse av at kommunen ikke kan prioritere å bruke de ressurser som er tilstrekkelig til å løfte Fjæreheia amfi til det nivået som skal til for å over tid oppnå nasjonal status. Dette vil vanskeliggjøre den samlede satsningen på Ibsenjubiléet 2028.